

alltid en garde — armén, armén! Hur mycket har jag inte längtat att se något annat, att få resa, leva . . .

— Det är inte för sent, sade jag, du hinner ännu.

Jaska satt hopsjunken och smålog. Ibland började hans händer skälva, det var ofta så med honom. De skälvde så häftigt att han inte kunde hålla en kopp, måste ställa den ifrån sig, pressa händerna hårt i knät, skaka av sig skälningen som en våt hund skakar av sig vatten. Jaska hade också varit hos engelsmännen hela kriget, som Bandy därute. För honom var kriget inte slut. Han skratade ofta, men ögonen var fulla av längtan.

— Nej, inte för mig, sade han, det är nog för sent, för de andra . . .

Vagnarna rullade upp mot den avspärrade porten, formerade sig. En pansarbil väntade, jag klättrade in, slog igen dörren. Genom den trånga luckan såg jag Jaska stå utanför, kom plötsligt ihåg att jag inte visste hans namn, frågade:

— Vad heter du egentligen, Jaska? Om jag skall skriva.

Han småskrattade förläget, klottrade på ett papper, räckte mig.

— *Glücklich*, sade han. *Josef Glücklich* . . .

Ack, Jaska, Jaska!

UR DAGBOKEN

23 april. Haifa har erövrats av judarna. Aktionen insattes omedelbart efter den engelska evakueringen av staden. De engelska trupperna har koncentrerats till hamnen, där de behåller kontrollen i väntan på transportfartygen som skall föra bort dem. Haganah genomförde sina rörelser mycket snabbt, med order till trupperna att ta hänsyn till arabisk egendom och arabiska heliga platser. Judiska förband trängde djupt in i de arabiska stadsdelarna och besatte viktiga poster. Förhandlingar om vapenvila har börjat, judarna kräver att araberna skall utlämna alla vapen, evakuera arabiska stridande grupper från staden, acceptera judiskt militärkommando, utlämna de utläningar som har deltagit på arabernas sida. Under sådana förhållanden kan den arabiska befolkningen stanna kvar och flyktingarna kan återvända. Femton tusen araber har under de senaste dagarna flytt norr ut och över sjön, och flykten fortsätter, stora vapenlager har fallit i judarnas händer.

25 april. Efter mycket långvariga debatter har säkerhetsrådet beslutat att upprätta en kommission för vapenstillstånd i Jerusalem av de amerikanska,

franska och belgiska konsulerna, med uppdrag att förhandla med båda parter.

26 april. Sheikh Jarrah, det ökända arabkvarteret i Jerusalem varifrån nyligen det arabiska anfallet mot ambulanskonvojen insattes, har erövrats av Haganah och evakuerats igen efter ultimatum och väpnad aktion av regeringens styrkor. Stormningen genomfördes om natten och i gryningen hissades den sionistiska flaggan på muftins hus. Samtidigt började engelska trupper och förband ur arabiska legionen beskjuta de judiska ställningarna med artilleri. Efter förhandlingar och förnyad engelsk granateld drog Haganah tillbaka sina förband från Sheikh Jarrah och armén övertog området.*) Stora skaror arabiska flyktingar lämnar Jerusalem med alla slags fordon. Men landsvägen till Jerusalem är åter spärrad av araberna.

I Haifa råder numera nästan fullständigt lugn. 37.000 araber har flytt från staden, men många av dem återvänder igen. Haganah har uppsatt särskilda organ för förvaltning av arabisk egendom, utgångsförbud proklamerades under en natt inom de arabiska stadsdelarna för att förhindra plundring. Blandade arabiska och judiska kommittéer har sammanträtt för att dryfta de aktuella frågorna, en specialkommitté för arabiska angelägenheter har tillsatts av Haganah. Många arabiska affärer har åter öppnats, och för första gången på flera måna-

*) Sheikh Jarrah överlämnades sedan av armén till araberna.

der har opansrade bussar återupptagit trafiken inom staden.

High Commissioner Allan Cunningham har vederlagt arabiska anklagelser mot Haganah för påstådda massakrer i Haifa och förklarat att araberna själva genom sin aggressivitet har framkallat denna utveckling och att de får bära följderna.

Irgun Zvai Leumi har försökt storma Jaffa under en separat aktion, men lyckades illa. Häftiga strider pågår nu på Jaffas gator. Haganah har fört fram sina förband för att stå berett vid arabiska motanfall, men blandar sig ännu inte i bataljen.

27 april. All flygtrafik på Palestina har avbrutits. Lyddas stora flygplats, som enligt delningsplanen faller inom den judiska zonen, står fortfarande under engelska arméns kontroll, men judiska tjänstemän har lämnat platsen. När engelsmännen evakuerar kommer det att bli en judisk-arabisk kapplöpning om Lydda. Utanför Haifa har Haganah övertagit Royal Air Forces flygfält, Ein Shemer. Invandrarskepp med nya judiska skaror fortsätter att anlända till Haifas hamn, inför ögonen på Haganah som kontrollerar staden, men inte hamnen. Den engelska blockaden består så länge mandatet består: fartygen prejas av engelsmännen, invandrarna omlastas på andra skepp och sändes till interneringslägren på Cypern. Judarna ingriper inte. Rapporter om dessa fartyg har blivit så många under de senaste veckorna att man inte särskilt noterar dem.

28 april. Haganahs förband har insatts mot Jaffa som förvandlas till ett arabiskt Dunkerque.

Massor av arabiska flyktingar lämnar den isolerade staden i överlastade båtar, som anländer ända från Alexandria för att hämta dem. Irgun har koncentrerat sina aktioner till strandkvarteren, men hamnen är ännu fri. Engelska utrikesministeriet talar om övervåld mot arabiskt område. (När har ministeriet talat om arabiskt våld mot judiska kolonier?) Engelska pansarbilar och jaktplan har insatts mot de judiska ställningarna i Jaffa.

Moshe Shertok har förklarat på Jewish Agencys vägnar att angreppen som Haganah genomför utgör judiska förberedelser för att med det yttersta av sina krafter möta den förestående arabiska offensiven. Shertok krävde mycket bestämda handlingar av Förenta nationerna. Lake Success diskuterar principerna och formerna för en palestinsk förvaltning, enligt det amerikanska förslaget.

1 maj. En demarche av Moshe Shertok hos säkerhetsrådets ordförande, fransmannen Parodi, meddelar om det aktuella läget: Palestina har invaderats av reguljära styrkor från Syrien, Transjordanien, Egypten. Starka armékolonner från Irak är på marsch genom Transjordanien. Om säkerhetsrådet inte ingriper omedelbart och effektivt för att avbryta denna invasion redan i dess inledande fas, blir den oundvikliga följden att krig med stor ödeläggelse och manspillan. "Vi vädjar till er att med största skyndsamhet vidta nödvändiga steg." Förenta nationernas politiska kommitté under den kinesiske delegaten dr Tsiang fördjupar sig i procedurdebatten. Ordföranden för Palestinakommissionens sekretariat, Pablo Ascarate, förklarade efter hem-

komsten från Jerusalem att Palestinas delning är ett fullbordat faktum som inte längre kan åsidosättas. Libanesiska trupper invaderar Palestina.

Enligt officiella rapporter har Palestinas konflikt under fem månader krävt 10.000 offer, därav 3.569 araber och 1.256 judar dödade. 150.000 araber har flytt undan kriget.

2 maj. Engelska armén i Palestina meddelar officiellt: Efter den oberättigade aggressionen av Irgun Zvai Leumi mot Jaffa har situationen i Palestina försämrats allvarligt under senaste veckan. Området har därigenom fått strategisk prioritet framför andra områden i Mellersta Östern. Ansenliga engelska förstärkningar av infanteri, pansartrupper, artilleri, marinsoldater måste överföras till Palestina för säkerhetens skydd. De första förstärkningarna anländer till Jaffas arabiska delar, där engelsmännen börjar bygga befästningar framför Haganahs front.

David Ben Gurion förklarar att engelsmännen har planer färdiga för proklamation av militärförvaltning inom åtta palestinska distrikt. "Palestina bevittnar en ny egendomlig invasion: den engelska." Judarna måste numera förlita sig helt på egna krafter, säger Ben Gurion. Det judiska samhället måste hållas levande, invandrarnas skaror måste införas, statsmakten kommer att utövas antingen den har auktoriserats eller inte. Det dominerande kravet för dagen är försvarskrig för den politiska friheten. Den militära framgången betyder i dag också en politisk framgång. Det internationella beslutet om delningen är inte annullerat, förslaget

om provisorisk förvaltning har avvisats av judarna. "Vi har inte börjat detta krig och kravet på eld upphör bör inte adresseras till oss."

Arabkvarteret Katamon i Jerusalem har stormats av Haganah efter eldförberedelse med granatkastare. Striderna fortsatte trots engelska hotelser om en straffexpedition mot den judiska staden.

Reguljära syriska förband med stridsvagnar och fältartilleri går till angrepp mot judiska kolonier i norra Galiléen sedan två dagar. Upprepade stormningar har slagits tillbaka.

3 maj. Kung Abdullah har mottagit officiella förklaringar från Syrien, Libanon, Irak, Egypten att dessa stater ämnar delta i en arabisk invasion av Palestina. Trots skarpa varningar från konsulskommittén för stilleståndet i Jerusalem fortsätter Abdullah att föra fram transjordanska förråd av ammunition och vapen mot Jerusalem. Hela området öster om Jerusalem mot Transjordaniens gräns står numera under kontroll av arabiska legionen.

5 maj. Ordföranden i säkerhetsrådet, Parodi, rapporterar att generalförsamlingen inte under rådande förhållanden kommer att fatta överenskommelse om någon definitiv lösning för Palestina. Den nödvändiga röstmajoriteten kan inte uppnås för bekräftelse eller upphävande av delningen. Delegationerna från Uruguay och Norge förklarar att delningen är en realitet såväl de facto som de jure. Pablo Ascarate säger: Frågan om Palestina gäller krig eller fred. En vapenvila kan uppnås om man försäkrar sig om att båda parterna håller sina styrkor inom de egna gränserna. Delningen är ett fak-

tum, inte som resultat av Förenta nationernas beslut utan som produkt av en dynamisk process. Den judiska förvaltningen är beredd att träda i funktion när som helst.

11 maj. Ett elitregemente av 1.500 palmach har under två dagars strider längs sju kilometer av Jerusalemvägen brutit upp de arabiska nyckelställningarna och öppnat den livsviktiga vägen för trafik. Många flickor med automatvapen och signalflaggor deltog i bataljen, bland dessa knappt tjuguariga ungdomar. De arabiska positionerna Bab el Wad, Saris, Abu Ghosh och andra byar har ockuperats av Haganah. Stora konvojer med livsmedelsförråd och ammunition sändes mot Jerusalem längs den öppnade landsvägen. En brådskande uppladdning pågår i huvudstaden, som förbereder sig att möta offensiven.

12 maj. Haganah övertar kontrollen över Haifas hamn efter överenskommelse med engelsmännen som garanteras prioritet för sina transporter och med försäkran att Haifa inte kommer att användas som judisk landmilitär eller marin bas förrän de återstående engelska trupperna har lämnat hamnen. Den arabiska staden Safad och polisfortet på Kanaans berg har stormats av palmach mot 3.000 arabkrigare ur Fawsi el Kawukjis befrielsekår, som retirerade med återstoden av de 8.000 invånarna och kvarlämnade stora förråd av vapen.

Nya propositioner vandrar runt bland medlemmarna av Förenta nationernas generalförsamling med förslag som eftersträvar att i sista stund lösa Palestinas konflikt på fredlig väg. Man överlägger

att nominera nya övervakare med preciserade funktioner, upprätta ett medlande internationellt organ, utnämna ny överkommisarie med guvernörs fullmakt för att organisera förvaltningen.

De judiska synagogorna över hela världen förbereder sig att bedja för freden denna sabbatsdag när den judiska oberoende staten skall utropas.

13 maj. De arabiska städerna Jaffa och Beisan har kapitulerat och överlämnat sig till de judiska stridskrafterna på deras villkor.

Första kolonin av den judiska Kfar Etzion-gruppen söder om Betlehem förintas efter ett dygns hopplösa strider av starka förband från arabiska legionen, som med artilleri och pansar slår sönder det judiska försvaret. Inga överlevande rapporteras från den brinnande byn. Tre återstående kolonier håller fortfarande stånd, men detta är slutet för dem. Sedan mer än en månad har Kfar Etzion varit fullständigt avskuret från tillförsel, förskansat bakom jordvallar och taggtråd, väntande på ödet.

Förenta nationernas generalförsamling uttalar sitt stöd för säkerhetsrådets ansträngningar att avbryta krigshandlingarna i Palestina och uppmanar alla berörda regeringar, organisationer och enskilda att samarbeta för att genomföra en vapenvila. En kommitté av stormakternas representanter får fullmakt att nominera en internationell medlare för Palestina, att använda sin goda förmåga för att i samverkan med de lokala myndigheterna trygga den palestinska befolkningens välfärd.

Egyptiska trupper med artilleri och stridsvagnar

går till anfall mot de judiska ökenkolonierna i Negev och rör sig fram mot Beersheba.

14 maj. Hela Kfar Etzion kapitulerar inför det övermäktiga trycket. Hundratals fångar och sårade börjar föras undan av arabiska legionen längs de dammiga vägarna över Hebron, förbi Jerusalem, vidare mot Jeriko och den transjordanska gränsen. Sedan flera dygn pågår redan de organiserade arabiska anfällen mot Jerusalemvägen som åter kommer att blockeras, medan en dödsstöt mot Jerusalems judar förberedes. När som helst slår den palestinska branden ut med full låga.

Denna kväll kommer ett engelskt fartyg att ligga redo i Haifas hamn för sir Allan Cunningham, Palestinas sjunde överkommisarie, som skall gå ombord en minut över midnatt. Därmed upphör Englands mandat över Palestina: ett historiskt skede som började sommaren 1920 är slut.

15 maj. Staten Israel utropad!

På sabbatskvällen den 14 maj samlades judiska nationalförsamlingen i Tel Aviv. Den provisoriska regeringens chef, David Ben Gurion, föreläste Israels självständighetsförklaring, stående framför ett porträtt av Theodor Herzl.

”Israels land var det land där det judiska folket föddes. Här formades dess andliga, religiösa, nationella väsen. Här vann det sitt oberoende och skapade sin kultur. Här skrev det Bibeln och gav den åt världen. Fördrivet från Palestina förblev det judiska folket sitt hemland troget överallt där judar levde, upphörde aldrig att hoppas på sin återkomst och återupprättande av sin nationella frihet.

I kraft av det judiska folkets naturliga och historiska rätt och i kraft av det internationella beslutet förklarar vi härmed den oberoende judiska staten i Palestina upprättad under namn av Israel.

Från den tidpunkt då mandatet upphör vid midnatt denna natt mellan den 14 och 15 maj 1948 och till dess statens valda organ författningenligt träder i funktion skall det nuvarande nationalrådet fungera som provisoriskt råd, och dess exekutiva organ som Israels provisoriska regering.

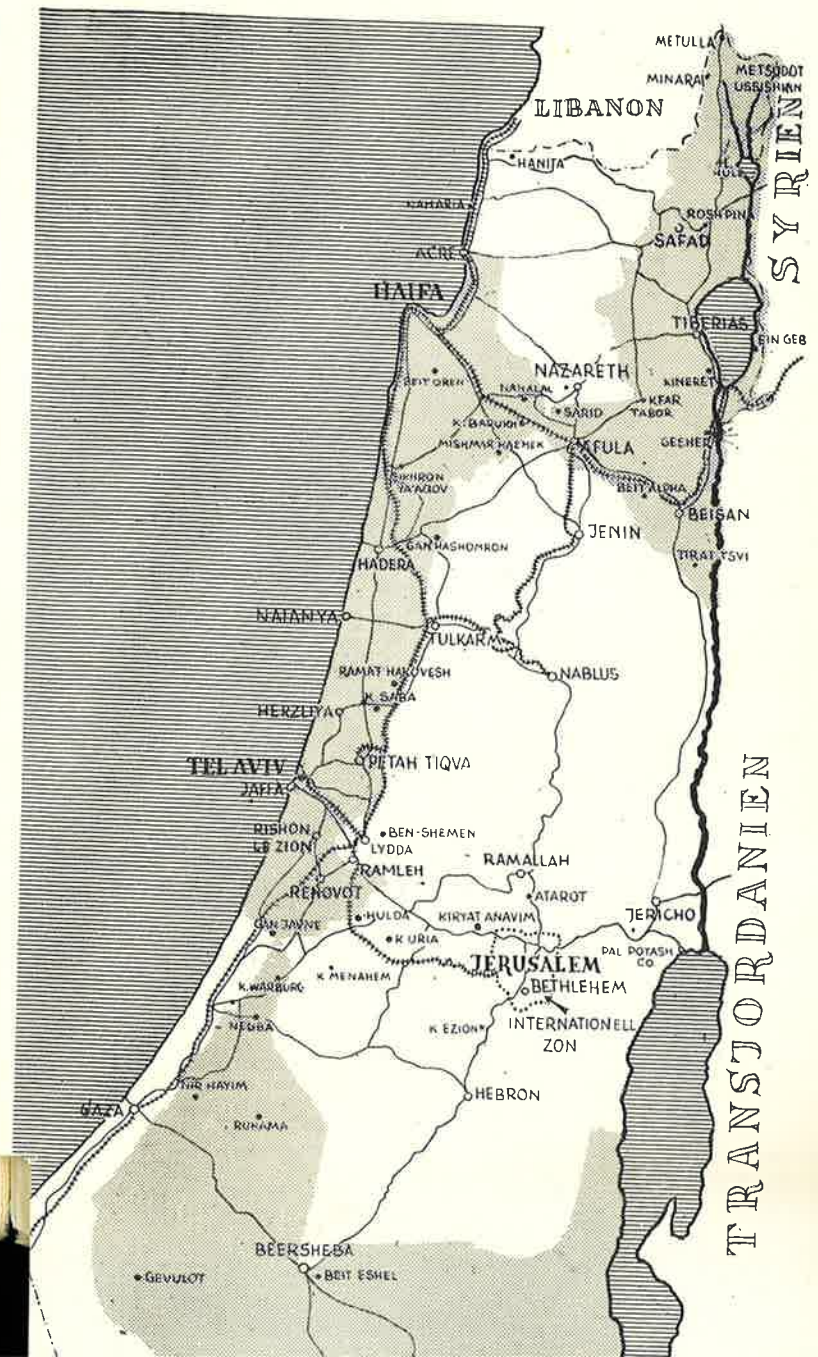
Staten Israel skall vara öppen för invandring av judar från alla länder och skall hävda de lagar om frihet, rättvisa och fred som de hebreiska profeterna lärde, skall upprätthålla full social och politisk likställighet bland sina medborgare utan åtskillnad till ras, trosbekännelse eller kön.

Vi vädjar till Förenta nationerna att bistå det judiska folket i uppbyggande av dess stat och att mottaga Israel i nationernas krets."

Denna natt gavs order om partiell mörkläggning av Tel Aviv som väntade de första bombplanen. Staden låg med sina ljusa husblock silvrade av återskenet från havet, som rullade in mot sandstranden med en sövande dyning, denna natt som alla andra nätter.

Den judiska tideräkningen skrev år 5708.

DELNINGSPLANEN FÖR PALESTINA,
antagen av Förenta nationerna den 29 nov. 1947.

DELNINGSPLANEN FÖR PALESTINA,
 antagen av Förenta nationerna den 29 nov. 1947.

av det judiska folkets naturliga och rätt och i kraft av det internationella rättsprinciper vi härmed den oberoende judiska staten Palestina upprättad under namn av Israel. Vid tidpunkt då mandatet upphör vid midnatt mellan den 14 och 15 maj 1948 skall den statens valda organ författningen enligt bestämmelserna i denna plan. Funktionen skall det nuvarande nationalrådet utöva som provisoriskt råd, och dess exekutiva organ skall vara Israels provisoriska regering. Staten skall vara öppen för invandring av alla länder och skall hävda de lagar om fred och säkerhet som de hebreiska professorerna skall upprätthålla full social och politisk rättvisa bland sina medborgare utan åtskillnad av religion, trosbekännelse eller kön. Staten skall till Förenta nationerna att bistå den nya staten i uppbyggande av dess stat och att verka för att den skall bli medlem i nationernas krets.”

Den 14 maj 1948 gav FN:s generalförsamling order om partiell mörkläggning av de områden som väntade de första bombplanerna. Den 15 maj 1948 med sina ljusa husblock silvrade av återvändande flyktingar, som rullade in mot sandstranden vid Tel Aviv, denna natt som alla andra nätter i Israels historia.

Den 14 maj 1948 skrev år 5708.

